

Република
Македонија

**СТРУЧНО УПАТСТВО ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА РАСПРЕДЕЛБА
НА ОСИГУРЕНИЦИ ВО ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД**

Скопје, октомври 2008 година

МАПАС
Агенција за супервизија на
капитално финансирано
пензиско осигурување

СТРУЧНО УПАТСТВО ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА РАСПРЕДЕЛБА НА ОСИГУРЕНИЦИ ВО ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

ПОСТАПКА ЗА РАСПРЕДЕЛБА

1. Секој работен ден Фондот на пензиското и инвалидското осигурување (во понатамошниот текст: Фондот на ПИОМ) прима податоци за лицата пријавени како вработени тој ден од Агенцијата за вработување на Република Македонија (во понатамошниот текст АВРМ). Овие податоци содржат: податоци за вработениот (осигуреникот) и обврзникот кај кој тоа лице е осигуреник, како и податок дали е тоа прво вработување на осигуреникот (податоци се извлечени од М1 пријавата). Податокот дали едно лице е вработено по прв пат се пополнува во М1 пријавата, по изјава на осигуреникот.

Веднаш по пристигнување на податоците, Фондот на ПИОМ, ги внесува во системот. При добивањето на податоците и внесувањето на истите во базата на Фондот на ПИОМ, податоците поминуваат низ дополнителна контрола (т.е. не се прифаќаат како целосно точни од АВРМ без да бидат проверени со веќе постоечките податоци во базата на Фондот на ПИОМ). Ова особено се однесува на податокот дали осигуреникот со тоа вработување прв пат влегува во системот за задолжително пензиско и инвалидско осигурување, бидејќи овој податок е клучен при утврдувањето дали осигуреникот е задолжителен член на вториот столб (поради што треба да биде времено распределен во задолжителен пензиски фонд преку алгоритам.)

Пример :

Кога Фондот на ПИОМ добива податок од АВРМ за определен осигуреник дека е вработен по прв пат, за истиот осигуреник проверува дали постои евиденција за претходно вработување во базата на Фондот на ПИОМ (вработување пред 1 јануари 2003) и доколку постои таква евиденција овој осигуреник добива статус на доброволен член во задолжителен пензиски фонд (т.е. истиот се изоставува од групата на осигуреници кои се распределуваат по алгоритам)

Кога Фондот на ПИОМ добива податок од АВРМ за одреден осигуреник дека бил вработен и претходно, за истиот осигуреник проверува дали постои евиденција за претходно вработување (пред 1 јануари 2003) во базата на Фондот на ПИОМ и доколку таква евиденција не постои, врши одредени проверки со цел да се утврди вистинскиот статус на овој осигуреник. (Овие проверки би опфаќале контакт со АВРМ со цел да се утврди дали АВРМ има податок за осигуреникот за претходно вработување (пред 1 јануари 2003), или евентуално Фондот на ПИОМ контактира со осигуреникот со цел да побара од него доказ за неговата изјава дека има работено и претходно (пред 1 јануари 2003). Ако по соодветните проверки

се утврди дека лицето е осигуреник по прв пат, тогаш ова лице станува задолжителен член на вториот столб (согласно тоа влегува во групата за распределување со алгоритам, доколку нема предходно потпишан полноважен договор за членство). Соодветните проверки се вршат во временски рок од 5 работни дена. Доколку по истекот на овој временски рок, нема разрешување на спорната ситуација, за точни се земаат податоците од базата на Фондот на ПИОМ, што во конкретниов случај би значело дека осигуреникот се смета за задолжителен член и влегува во групата за распределба на наредниот датум на распределба.

Доколку осигуреникот прв пат се вклучил во задолжителното пензиско и инвалидско осигурување пред 01.01.2006 и има прекин во пензиското осигурување во периодот од 20.09.2005 до 31.12.2005, влегува во наредната група за распределување со алгоритам, по првиот датум на осигурување по 01.01.2006.

2. Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во понатамошниот текст: Агенцијата) на првиот работен ден од секој месец, заради распределба на нераспределените осигуреници, утврдува и доставува пондер за секој задолжителен пензиски фонд пресметан според приносот на задолжителниот пензиски фонд и висината на надоместот од член 98 став (1) точка а) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување што го наплатува друштвото кое управува со тој задолжителен пензиски фонд (во понатамошниот текст: надомест од придонеси) , со користење на следнава формула:

$$P_i = 0.7 * F_{1i} + 0.3 * F_{2i}, \text{ каде } i = 1 \dots n$$

$$F_{1i} = X_i / \sum (X_j), \text{ каде } j = 1 \dots n$$

$$X_i = N_{\min} / N_i;$$

$$F_{2i} = Y_i / \sum (Y_j), \text{ каде } j = 1 \dots n$$

$$Y_i = R_i / R_{\max},$$

каде,

P_i е пондер за задолжителниот пензиски фонд и

n е број на задолжителни пензиски фондови

N_i е надомест од придонеси наплатуван од друштвото што управува со задолжителниот пензиски фонд i во текот на претходниот месец

$N_{\min}$ е најмалиот надомест од придонеси наплатуван од друштвата во текот на претходниот месец ($N_{\min} = \min(N_i)$).

R_i е остварен принос на задолжителниот пензискиот фонд и со состојба на последниот ден од претходниот месец за претходните 36 месеци, сведен на годишно ниво. Доколку фондот i работи помалку од 36, а повеќе од 12 месеци, приносот се пресметува за сите месеци за кои фондот работи, сведен на годишно ниво. Доколку фондот i работи помалку од 12 месеци, тогаш како вредност за R_i се зема просекот од приносите на постојните задолжителните пензиски фондови.

R_{max} е максималниот остварен принос од сите задолжителни пензиски фондови. ($R_{max} = \max(R_i)$).

Пондерите се изразуваат во проценти, заокружени на две децимални места. Тие пондери, Фондот на ПИОМ го внесува во својот систем и овие пондери се употребуваат при распределбата на осигурениците во текот на целиот месец.

До доставување на пондерите за тековниот месец, Фондот на ПИОМ ги употребува пондерите од претходниот месец

Пример : Нека постојат 3 задолжителни пензиски фондови и тоа:
Задолжителен пензиски фонд А,
Задолжителен пензиски фонд Б и
Задолжителен пензиски фонд В

На 03.11.2008 МАПАС доставува до Фондот на ПИОМ, податоци :
Пондер на задолжителниот пензиски фонд А : 31,24%
Пондер на задолжителниот пензиски фонд Б : 33,34%
Пондер на задолжителниот пензиски фонд В : 35,42%

Овие податоци Фондот на ПИОМ ги внесува во својот систем и се употребуваат од 03.11.2008 до доставување на новиот пондер..

На 01.12.2008 МАПАС доставува нов податок:
Пондер на задолжителниот пензиски фонд А : 30,25%
Пондер на задолжителниот пензиски фонд Б : 32,53%
Пондер на задолжителниот пензиски фонд В : 37,22%

и овие податоци се користат при распределбите во периодот од 01.12.2008-до доставување на новиот пондер.итн.

3. Фондот на ПИОМ изготвува листа со распределени нововработени осигуреници (чии податоци се проверени на начин опишан во точка 1) користејќи го алгоритмот наведен во ова Упатство. Оваа листа Фондот на ПИОМ ја доставува до Агенцијата секој четврток во месецот (или претходниот работен ден доколку четвртокот е неработен). Агенцијата ги

евидентира осигурениците од оваа листа како времено распределени осигуреници во соодветниот задолжителен пензиски фонд. Агенцијата доставува листата со времено распределените осигуреници до секое друштво кое управува со задолжителен пензиски фонд секој петок во месецот (или следниот работен ден ако петокот е неработен).

Пример:

Податоците за осигуреникот пристигнале во Фондот на ПИОМ на 04.11.2008. По проверката е утврдено дека овој осигуреник е нововработен и според тоа е задолжителен член на вториот столб. Овој осигуреник влегува во групата на осигуреници кои ќе се распределат на наредниот датум на распределба кој е наредниот петок после 04.11.2008 т.е на 07.11.2008.

4. Постои период во кој осигуреникот е во базата на Фондот на ПИОМ, но не е член на задолжителен пензиски фонд и сеуште не е распределен. Доколку пристигне придонес за овој осигуреник, неговите средства се чуваат на нераспределената сметка (со нова причинска шифра: сеуште нераспределен), се до моментот на распределба.

5. Сите нововработени осигуреници кои се задолжителни членови, а биле испуштени поради неажурна евиденција, се распределуваат на првата наредна распределба после извршувањето на ажурирањето со тековноважечкиот пондер.

РАСПРЕДЕЛУВАЊЕ ПРЕКУ АЛГОРИТАМ

Алгоритмот за распределба е следниот:

а) Нека постојат n задолжителни пензиски фондови. Нека пондерите, кои се користат при распределбата на n задолжителни пензиски фондови се P_i , $i=1, \dots, n$ т.е. имаме:

Пондер на задолжителен пензиски фонд A_1 : $P_1\%$

Пондер на задолжителен пензиски фонд A_2 : $P_2\%$

.

.

.

Пондер на задолжителен пензиски фонд A_n : $P_n\%$

Во ваков случај по случаен избор се подредуваат n -те задолжителни пензиски фондови. (системот доделува по еден случаен број на секој од задолжителните пензиски фондови и задолжителните пензиски фондови се подредуваат почнувајќи од задолжителниот пензиски фонд на кого му е

доделен најмалиот случаен број). При доделувањето на случајните броеви се користи функцијата **RANDOM**.

б) Нека бројот на нововработени осигуреници е K .

Во ваков случај осигурениците се подредуваат на ист начин како и задолжителните пензиски фондови т.е. се доделува случаен број на секој осигуреник и осигурениците се подредуваат почнувајќи од осигуреникот на кого е доделен најмал случаен број.

в) Бројот на осигуреници кои треба да бидат распределени во секој од задолжителните пензиски фондови се добива на следниот начин :

- пондерите на сите задолжителни пензиски фондови освен на последноподредениот задолжителен пензиски фонд, се множат со бројот на осигуреници кои треба да бидат распределени

- добиените резултати се заокружуваат до најблиските цели броеви (T_i , $i=1, \dots, n-1$)

-осигурениците се распределуваат по редослед од листата на осигуреници и по број пресметан претходно, во задолжителните пензиски фондови по редослед на листата на задолжителни пензиски фондови почнувајќи од првоподредениот задолжителен пензиски фонд се до последноподредениот задолжителен пензиски фонд (првите T_1 осигуреници се распределуваат во првоподредениот задолжителен пензиски фонд, наредните T_2 во второподредениот итн)

- останатите осигуреници од листата (чиј број е $K - \sum(T_i)$; $i=1, \dots, n-1$) се распределуваат во последноподредениот задолжителен пензиски фонд.

Пример :

а)

Пондер на задолжителен пензиски фонд А : 31,24%

Пондер на задолжителен пензиски фонд Б : 33,34%

Пондер на задолжителен пензиски фонд В : 35,42%

Системот доделува случаен број : (се користи функцијата **RANDOM**)

Пондер на задолжителен пензиски фонд А : 0.540103

Пондер на задолжителен пензиски фонд Б : 0.174557

Пондер на задолжителен пензиски фонд В : 0.234048

Согласно гореопишаното правило за подредување, листата ќе изгледа вака:

1. Задолжителен пензиски фонд Б
2. Задолжителен пензиски фонд В

3. Задолжителен пензиски фонд А

Со ова ја добивме листата на задолжителни пензиски фондови, која ќе се употребува при сите распределбите во месецот.

б) Бројот на нововработени осигуреници кои треба да се распределат е 10.

Осигурениците се:

Петре Петрески
Митре Митрески
Ристана Ристеска
Јован Јованоски
Коста Костоски
Трајанка Трајковска
Бајрам Бајрами
Михаил Михајлоски
Крсте Крстевски
Ајфер Арифи

На сите овие осигуреници им се доделува случајно генериран број (се користи функцијата **RANDOM**)

Петре Петрески	0.074372
Митре Митрески	0.511364
Ристана Ристеска	0.315298
Јован Јованоски	0.757469
Коста Костоски	0.316828
Трајанка Трајковска	0.780086
Бајрам Бајрами	0.436873
Михаил Михајлоски	0.740894
Крсте Крстевски	0.532866
Ајфер Арифи	0.488124

Согласно правилото опишано во точка б) од алгоритмот од ова упатство, осигурениците се распоредуваат почнувајќи од осигуреникот со најмалиот доделен број, т.е. се добива следната листа :

1. Петре Петрески
2. Ристана Ристеска
3. Коста Костоски
4. Бајрам Бајрами
5. Ајфер Арифи
6. Митре Митрески
7. Крсте Крстевски

8. Михаил Михајлоски
9. Јован Јованоски
10. Трајанка Трајковска

в) Прв на листата на задолжителни пензиски фондови е задолжителниот пензиски фонд Б.

Пондерот на овој фонд е : 33,34%

Множине : $33,34\% \times 10$ осигуреници = 3,334

Се заокружува на најблискиот цел број = 3

Првите 3 осигуреници од листата на нововработени осигуреници се распределуваат во задолжителниот пензиски фонд Б. Тоа се осигурениците :

Петре Петрески
Ристана Ристеска
Коста Костоски,

Втор на листата на задолжителни пензиски фондови е задолжителниот пензиски фонд В.

Пондерот на овој фонд е : 35,42%

Множине : $35,42\% \times 10$ осигуреници = 3,542

Се заокружува на најблискиот цел број = 4

Наредните 4 осигуреници од листата на нововработени осигуреници се распределуваат во задолжителниот пензиски фонд В. Тоа се осигурениците:

Бајрам Бајрами
Ајфер Арифи
Митре Митрески
Крсте Крстевски

Останатите 3 осигуреници од листата на осигуреници се распределуваат во задолжителниот пензиски фонд А. Тоа се осигурениците :

Михаил Михајлоски
Јован Јованоски
Трајанка Трајковска

Забелешка :

. Има две преодни категории на осигуреници кои задолжително влегуваат во вториот столб :

а) прв пат вработени во периодот меѓу 01.01.2003 и датумот на издавање на дозволите за основање на друштва за управување со пензиски фондови (04.04.2005).

Оваа група на осигуреници е должна да се зачлени заклучно со денот на почеток на уплата на придонесите во вториот столб. (датумот кој го определува Владата на РМ - 01.01.2006)

Распределбата на овие осигуреници треба се изврши на денот на почеток на уплата на придонесите во вториот столб (01.01.2006), т.е. на крајот на периодот во кој тие имаат законско право да изберат задолжителен пензиски фонд.

б) прв пат вработени во периодот меѓу датумот на издавање на дозволите за основање на друштва за управување со пензиски фондови (04.04.2005) и датумот на почеток на уплата на придонесите во вториот столб (01.01.2006).

Овие осигуреници се должни да изберат задолжителен пензиски фонд не подоцна од 3 месеци од датумот на почеток на уплата на придонес во вториот столб.

Распределбата на осигурениците од оваа категорија кои нема да имаат потпишан договор за членство до датумот на почеток на уплата на придонесот, треба да се изврши на првиот датум на распределба кој следи по 11 работни дена по датумот на почеток на уплата на придонесот.

Разликата во двете предходно опишани категории е само во тоа што, осигурениците од првата категорија мора да потпишат договор за членство со друштвото за управување со пензиски фондови во кој се распределени, а осигурениците од втората категорија имаат уште 3 месеци право да потпишат договор за членство со друштвото за управување со пензиски фондови кој самите ќе го изберат.

Пример:

Датум на издавање на дозвола за основање на друштво :04.04.2005

Датум на почеток на маркетинг : 20.05.2005

Датум на уплата на придонес во втор столб (датум на кој системот е ефективен) : 01.01.2006

Преодни категории:

Прва категорија осигуреници:

прв пат вработени во периодот меѓу 1 јануари 2003 и датумот на издавање на дозволи за основање на друштва (04.04.2005)

Втора категорија осигуреници:

прв пат вработени во периодот меѓу датумот на издавање на дозволи за основање на друштва (04.04.2005) и датумот на почеток на уплата на придонеси во втор столб (01.01.2006)

Пример:

1. Елена е вработена по прв пат на 01.01. 2005.

Значи, спаѓа во првата преодна категорија.

Елена може да избере задолжителен пензиски фонд во периодот од 20.05.2005 до 31.12.2005.

Доколку до 01.01.2006 Елена нема потпишано договор за членство со ниту еден од задолжителните пензиски фондови, Елена треба да биде распределена во еден од задолжителните пензиски фондови на првиот датум на распределба што следува 11 работни дена по 01.01.2006, со алгоритмот опишан погоре и тогаш важечкиот пондер. Нека е тоа задолжителен пензиски фонд А. Во овој случај, Елена треба да стане член на задолжителен пензиски фонд А и нема право на премин во задолжителниот пензиски фонд Б првите 2 години. Во овој момент задолжителен пензиски фонд А воспоставува индивидуална сметка на име на Елена.

2. Зоран вработен по прв пат 20.04.2005.

Значи, Зоран спаѓа во втора категорија.

Зоран треба да избере фонд во периодот 20.09 2005 до 31.03.2006 (01.01.2006 + 3 месеци).

Доколку до 31.12.2005 Зоран нема потпишано договор за членство со ниту еден од задолжителните пензиски фондови, Зоран треба да биде распределен во еден од задолжителните пензиски фондови на првиот датум на распределба што следува 11 работни дена по 01.01.2006, со алгоритмот опишан погоре. Нека е тоа задолжителниот пензиски фонд А. Тогаш, задолжителниот пензиски фонд А треба да отвори индивидуална под-сметка на посебната сметка на негово име и на таа сметка треба да се евидентираат средствата на Зоран. Во овој случај, Зоран треба да има право уште 3 месеци да потпише договор за членство со било кој од двата задолжителни пензиски фонда. Од 01.01.2006 до 31 03.2006 Зоран може да потпише договор со фондот А, но и со фондот Б. Доколку Зоран потпише договор за членство со фондот во кој бил распределен (фондот А), тогаш треба да се префрлат средствата од посебната на индивидуалната сметка

отворена на име на Зоран.. Доколку Зоран потпише договор со другиот фонд (фондот Б), тогаш задолжителниот пензиски фонд А на задолжителниот пензиски фонд Б треба да му ги префрли и евиденцијата и средствата кои Зоран ги стекнал.

Доколку до 31.03.2006 Зоран нема да потпише договор за членство со ниту еден од задолжителните пензиски фондови, тој треба да стане член на задолжителниот пензиски фонд во кој бил распределен (фондот А) и не може да премине во другиот фонд (фондот Б) во законски дадениот рок од 2 години. Во овој момент задолжителниот пензиски фонд А воспоставува индивидуална сметка на име на Зоран.

Бр.01-1603/8
30.10.2008 година
С к о п ј е

Претседател на Управниот одбор,
Анета Димовска, с.р.